

FROSTATING LAGMANNSRETT

ÅRSMELDING 2020

Frostatingsseglet er tolket på to måter

Den ene er at det viser kong Magnus Lagabøte mens han sitter på tronen og mottar den nye Frostatingslova fra lagmannen for Frostatinget. Tingbøndene står til venstre for kongen, kongen i midten med kronen på hodet og septeret i hånden, og med den norske løven under føttene.

En annen tolking er at Magnus Lagabøte på Frostatinget på St. Hans dag i 1274 overleverer den nye Landslova til lagmannen.

Relieff på forsiden:

Ett av de 12 relieffene på inngangsdørene til Trondheim tinghus. Relieffene har motiver fra forskjellige deler av samfunnslivet.

Innhold

Innledning	4
Førstelagmannen har ordet	7
Organisasjonen og medarbeidere	9
Den dømmende virksomheten	14
Aktuelt: 2020: Noen saker fra året som gikk	24
Ankedomstol i jordskiftesaker	28
Profil: Konstituert lagdommer Christopher Bårtvedt Eriksen	30
Velkommen til nye – og takk til avgåtte medarbeidere	32

Ratatosk var norrøn mytologis svar på e-post

Ratatosk (Ratatoskr) er i norrøn mytologi et ekorn som levde i verdenstreet Yggdrasil. Ratatosk sprang som budbringer mellom toppen og rota av treet. Han var budbringer mellom verdenene. Han snakket med alle, fra æsene til nornene.

Innledning

Frostating lagmannsrett er en av landets seks lagmannsretter. Lagdømmet omfatter fylkene Trøndelag og Møre og Romsdal. I embetskretsen var det pr. 1. oktober 2020 i alt 735 638 innbyggere, fordelt med 470 425 i Trøndelag og 265 213 i Møre og Romsdal. Lagdømmet har to lagsogn: Trøndelag og Møre og Romsdal lagsogn.

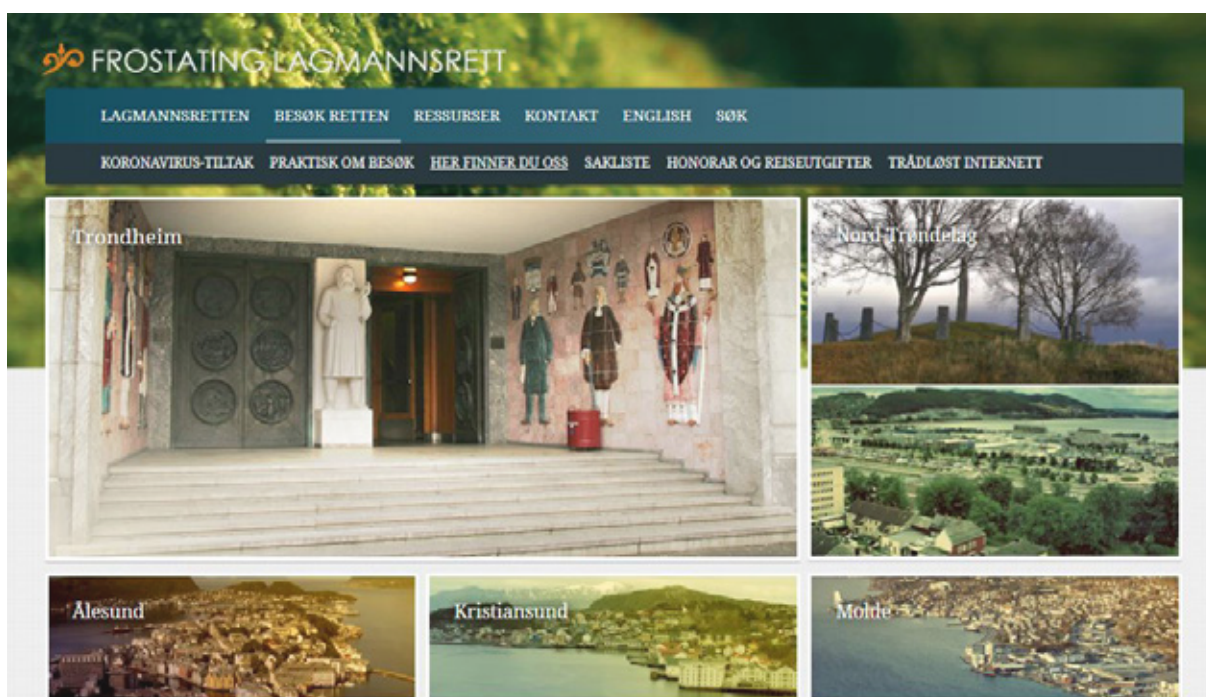
Lagmannsretten er ankedomstol for tilsammen 8 tingretter:

- Namdal tingrett, Namsos
- Inntrøndelag tingrett, Steinkjer
- Sør-Trøndelag tingrett, Trondheim
- Fosen tingrett, Brekstad
- Nordmøre tingrett, Kristiansund
- Romsdal tingrett, Molde
- Sunnmøre tingrett, Ålesund
- Søre Sunnmøre tingrett, Volda

Lagmannsretten er dessuten ankedomstol for følgende jordskifteretter:

- Nord-Trøndelag jordskifterett, Steinkjer
- Sør-Trøndelag jordskifterett, Trondheim
- Nordmøre jordskifterett, Surnadal
- Romsdal jordskifterett, Molde
- Sunnmøre jordskifterett, Ørsta

Frostating lagmannsrett har sitt hovedsete i Trondheim tinghus, hvor også Sør-Trøndelag tingrett har sine lokaler.

Skjermdump fra siden «Her finner du oss» på www.frostating.no

Trondheim tinghus ble totalrenovert tidlig på 1990-tallet og det ble også gjort en betydelig ombygging i 2002–2003. Lagmannsretten disponerer fire rettssaler i tinghuset, samt en rekke møterom til bruk ved rådslagninger og rettsmeklinger. Ved behov samarbeider vi med tingretten når det gjelder bruken av rettssaler og møterom. En ytterligere ombygging, som vil gi oss en ny og relativt stor rettssal i tinghusets første etasje, med egen ventecelleavdeling m.m., er under utførelse, og vil bli ferdig i løpet av første halvår i 2021. Dette vil gi en mer rasjonell arealutnyttelse, bedre publikumsservice og en rettssal mer tilpasset saker med økt fokus på sikkerhet og beredskap.

Domstolloven har bestemmelse om at saker som hovedregel skal behandles der de har sitt utspring. Omtrent 40% av våre ankesaker kommer fra tingrettene i Møre og Romsdal, og lagmannsretten har følgelig rettssteder/saler i Ålesund, Kristiansund og Molde. Lagmannsretten er derfor en «reisende» domstol. De aller fleste saker fra tingrettene i Trøndelag behandles i Trondheim tinghus. Unntak forekommer hvor det er behov for befaring eller hvor det ellers er forhold ved bevisførselen som tilsier at saken behandles mer lokalt. I den grad det er forsvarlig og ikke for be-

lastende for våre brukere, forsøker vi i en viss utstrekning å flytte saker fra Møre og Romsdal lagssogn inn til Trondheim.

Alle våre rettssaler i Trondheim tinghus, Ålesund, Molde og Kristiansund er tilrettelagt for digitale saker, og har trådløst gjestenett til bruk for advokater, journalister og andre besøkende.

Over domstolens regnskap ble det i 2020 utenom budsjett utbetalt totalt ca. 16,3 mill. kroner i forbindelse med straffesaksavviklingen. Tilsvarende tall for 2019 var ca. 14,4 mill. kroner. Av beløpet utgjør ca. 9,7 mill. kroner godtgjørelse og reiseutgifter til forsvarere og bistandsadvokater. Det resterende dekker godtgjørelse og reiseutgifter til sakkyndige, meddommere, tolker og vitner.

I sivile saker hvor én eller begge parter har fått innvilget fri rettshjelp, ble det utbetalt totalt ca. 6,0 mill. kroner til dekning av salær mv til oppnevnte prosessfullmektiger, tolker, meddommere og sakkyndige m.m. Det er særlig i barne- og familiesaker det kan være aktuelt å innvilge fri rettshjelp.

Ankegebyret i 2020 var 28 128 kroner for én rettsdag med en moderat økning etter antall rettsdager. Noen sakgrupper, f.eks. familiesaker, er fritatt for gebyr.

Digital rettssal 102 i Trondheim tinghus. Foto: Morten Værnes

Ålesund. Foto: Lars Kirksæther

Førstelagmannen har ordet: Covid-19 året

Førstelagmann
Sven-Jørgen
Lindsetmo

2020 ble et år preget av covid-19-pandemien, på godt og vondt. I mars stengte samfunnet ned som følge av strenge smitteverntiltak. Det fikk umiddelbare konsekvenser også for domstolene. Vi måtte omgående ta tak og iverksette smitteverntiltak, noe som gikk ut over vår reisevirksomhet og saksavvikling, særlig på Møre. Samtidig var det av største samfunnsmessig betydning at domstolene var i stand til å holde hjulene i gang og avvikle saker. Vi planlegger vår drift måneder frem i tid, og det ble gjort et omfattende arbeid for å kartlegge hvilke saker som kunne gjennomføres og hvilke som måtte utsettes. De sakene som ble utsatt, ble omberammet til behandling senere på året.

Smitteverntiltak i Trondheim tinghus. Foto: Morten Værnes

” På tross av smitteverntiltak og økt digitalisering – har vi hatt fokus på at vår saksavvikling skal være forsvarlig og betryggende, og fremdeles ivareta viktige prinsipper som muntlighet og bevisumiddelbarhet.

Gjennom hele 2020 har vi hatt et vedvarende fokus på smitteverntiltak for egne ansatte, aktører, tinghuset og våre rettssaler på Møre. Vi har heldigvis greid å unngå smitteutbrudd blant ansatte og i våre saler. Hjemmekontor har blitt brukt i stor utstrekning. Og sist, men ikke minst; vi har gjort et «kvantesprang» når det gjelder digital saksavvikling. Frostating lagmannsrett behandler nå alt av saker digitalt. Våre ankeforhandlinger gjennomføres med en miks av fremmøte og digitale møter, skreddersydd fra sak til sak. Vi har vært heldige i den forstand at de fleste av våre rettssaler, både i Trondheim og på Møre, er av en slik størrelse av det har vært mulig å avvikle også større saker (herunder straffesaker som meddomsrett) med en del smitteverntiltak. På tross av smitteverntiltak og økt digitalisering – har vi hatt fokus på at vår saksavvikling skal være forsvarlig og betryggende, og fremdeles ivareta viktige prinsipper som muntlighet og bevisumiddelbarhet. I praksis synes vi det har vært mulig å kombinere disse hensyn på en god måte.

Når status gjøres opp ved årsskiftet, ser vi at vår saksavvikling har vært overraskende høy, i forhold til det vi kunne frykte umiddelbart etter nedstengingen i mars. Vi har selvsagt hatt en god del utsettelse og omberømmelser, men vi har greid

å holde trykket oppe og sørget for at vi ikke har bygget restanser. Der det har vært mulig har vi behandlet saker skriftlig og etter hvert har fokus endret seg fra utsettelse til tilrettelegging og skreddersøm for å få avviklet saker i størst mulig utstrekning.

Våre ansatte har gjort en formidabel arbeidsinnsats for å få dette til. Dette har vært et år hvor alle som en har vært nødt til å omstille seg til en ny digital hverdag. Det har vi greid utrolig bra! Men det har selvsagt hatt en pris, vi har savnet kontorfellesskapet når vi har hatt ukevis med hjemmekontor. Ikke minst har vi savnet de sosiale tilstelningene; både internseminarer og julebord har blitt avlyst. Vi håper 2021 skal bringe oss på rett kjøll igjen også når det gjelder det sosiale. Vi har mye å ta igjen!

Når vi nå retter blikket fremover, så er det med håp om at denne pandemien sier takk for seg i løpet av 2021, og at livene våre kan vende tilbake til normalen, både privat og på arbeidsplassen. Domstolenes budsjett har fått en etterlenget vekst, og vi har fått på plass ekstra dommerbemanning i 2021. Vår saksavviklingsstatistikk viser at vi har rimelig kontroll på restansene, og det er derfor grunn til å se optimistisk på 2021 hva gjelder saksavvikling og restansenedbygging.

Organisasjonen og medarbeidere

Domstolen er i 2020 ledet av førstelagmann Sven-Jørgen Lindsetmo, lagmann Kari Lynne, lagmann Hilde Vibeke Enger og administrasjonssjef Lars Kirksæther.

Førstelagmannen er lagmannsrettens administrative leder, og har det overordnede ansvar for alle sider ved lagmannsrettens drift. Lagmann Kari Lynne er tillagt et særlig ansvar for behandlingen av sivile saker og lagmann Hilde Vibeke Enger tilsvarende ansvar for behandlingen av straffesaker. Domstolen har i tillegg til ledergruppen 15 faste lagdommere, en jordskiftelagdommer, en jordskifteutreder og 8 saksbehandlere.

Lagmannsretten har en moderat spesialisering i form av at overskjønn behandles av spesielt utvalgt dommer (overskjønnsbestyrer), for tiden lagmann Kari Lynne. Jordskiftelagdommeren er selvsagt også spesialist innen sitt fagområde. En egen gruppe dommere gjennomfører de aller fleste rettsmeklingene. Vi har også faggrupper innen henholdsvis sivilprosess og straffeprosess.

Frostating lagmannsrett fotografert for koronapandemien (desember 2019). Foto: Klipp og Lim

Oversikt over lagmannsrettens medarbeidere i 2020

LEDERGRUPPE

FØRSTELAGMANN

SVEN-JØRGEN LINDSETMO

f. 1960 i Levanger, cand. jur. 1988, Lovrådgiver i Justisdepartementets lovavdeling, dommerfullmektig ved Stjør og Verdal tingrett, advokat i eget firma i Steinkjer. Konstituert lagdommer fra 2006, utnevnt lagdommer fra 2008, førstelagmann fra 1. mai 2014. Konstituert dommer i Høyesterett januar – juni 2019. Ingen verv i 2020.

LAGMANN KARI LYNNE

f. 1956 i Ski, cand. jur. 1981, utnevnt lagdommer 2002, lagmann fra 2010. Konsulent i Handels- og skipsfartsdepartementet, politiinspektør/påtaleleder ved Trondheim politidistrikt, dommerfullmektig hos Byfogden i Trondheim, statsadvokat i Trondheim, kst. sorenskriver i Orkdal, tingrettsdommer i (gamle) Sør-Trøndelag tingrett. Ingen verv i 2020.

LAGMANN

HILDE VIBEKE ENGER

f. 1970 i Oslo, cand. jur. 1996, utnevnt lagdommer 2014, lagmann fra 2018. Politijurist ved Ringerike og Sør-Trøndelag politidistrikt, dommerfullmektig i Levanger, statsadvokat i Trondheim, seniorrådgiver i Domstoladministrasjonen, fylkesnemndsleder i Trøndelag. Ingen verv i 2020.

ADMINISTRASJONSSJEF

LARS KIRKSÆTHER

f. 1967 i Trondheim. Administrasjonssjef fra 2013. Ingen verv i 2020.

DOMMERE

LAGDOMMER

MATS STENSRUD

f. 1950 i Trondheim, cand. jur. 1977, utnevnt 1989. Vit. ass. ved Institutt for privatrett, førstekonsulent i Justisdepartementets lovavdeling, leder for juridisk avdeling i Forretningsbanken AS, dommerfullmektig i Midt-Trøndelag, advokat i eget firma i Trondheim.

Verv 2020:

- Medlem av fagutvalget for sivilprosess, Juristenes Utdanningscenter

LAGDOMMER

RANDI GRØNDALEN

f. 1952 i Åmot i Østerdalen, oppvokst i Løten, cand. jur. 1979, utnevnt 1989. Konsulent i Miljøverndepartementet, dommerfullmektig hos Byfogden i Trondheim, advokat i Forretningsbanken AS. Ingen verv i 2020.

LAGDOMMER

DAG BRATHOLE

f. 1951 i Haugesund, cand. jur. 1977, utnevnt i 2000. Konsulent i Justisdepartementet, dommerfullmektig ved Nordmøre herredsrett, advokat i Kreditkassen, advokat i eget firma i Kristian-

sund. Internasjonal juridisk rådgiver i NORLAG i 2007–2008 og i NORLAM 2010–2012, internasjonal dommer i Kosovo 2013 – 2014. Internasjonal juridisk rådgiver for NORLAU i Ukraina i 2016. Ingen verv i 2020.

LAGDOMMER

ARNE K. UGGERUD

f. 1957 i Lærdal, cand. jur. 1984, utnevnt lagdommer 2001. Saksbehandler i Justisdepartementet, dommerfullmektig i Sør-Østerdal, politijurist ved Uttrøndelag politikammer, advokatfullmektig i Oslo, statsadvokat i Trondheim. Ingen verv i 2020.

LAGDOMMER

IVAR SØLBERG

f. 1956 i Ålesund, cand. jur. 1984, utnevnt 2004. Konsulent i Justisdepartementet, politifullmektig i Østerdal og Hamar politidistrikter, dommerfullmektig i Sør-Hedmark, førstekonsulent hos fylkesmannen i Hedmark, advokat i eget firma i Ålesund.

Verv 2020:

- Leder av Domsutvalget for Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité.

LAGDOMMER

MARIT FORSNES

f. 1968 i Kristiansund, cand. jur. 1995, utnevnt 2010. Dommerfullmektig hos Byfogden i Trondheim og i Midt-Trøndelag tingrett. Advokat i forskjellige firma i Trondheim.

Verv 2020:

- Nestleder i Domsutvalget til Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité.
- Varamedlem i Innstillingsrådet for dommere (ut oktober 2020).
- Medlem i voldgiftsretten i Norges fotballforbund.

LAGDOMMER

BJØRN O. BERG

f. 1969 i Levanger, cand.jur. 1996, dr. juris 2004, utnevnt 2014, Vit. ass. Institutt for Offentlig rett ved UiO, førstekonsulent Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, universitetsstipendiat UiO, utvalgssekretær Stortinget, advokat i Trondheim, tingrettsdommer/kst. nestleder i Sør-Trøndelag tingrett.

Verv 2020:

- Medlem av Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA).

LAGDOMMER

SISSEL FINSTAD

f. 1966 i Steinkjer, cand.jur. 1994, utnevnt 2013. Utvalgssekretær i Helse- og Sosialdepartementet, rådgiver i Justisdepartementets polaravdeling, seniorrådgiver og konstituert assisterende sysselmann på Svalbard, dommerfullmektig ved Nord-Troms tingrett. Konstituert lagdommer i Hålogaland lagmannsrett 2008, lagdommer i Hålogaland lagmannsrett 2010.

Verv 2020:

- Utnevnt som varamedlem i Innstillingsrådet for dommere.

LAGDOMMER ERLEND MALVIK MOEN

f. 1967, cand.jur. 1994, utnevnt 2014. Konsulent i Kommunal og arbeidsdepartementet og Justisdepartementet, dommerfullmektig ved Senja tingrett og Oslo tingrett, advokat i flere firma i Trondheim, politijurist i hhv. Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag

politidistrikt, tingrettsdommer ved Nordmøre tingrett. Ingen verv i 2020.

LAGDOMMER

OLAV MAGNUS HOHLE

f. 1962 i Oslo, cand.jur. 1989, utnevnt i 2015. Førstekonsulent i Statens forurensningstilsyn, dommerfullmektig hos Byfogden i Trondheim og Gauldal sorenskriverembete, advokat i eget firma i Trondheim, konstituert lagdommer, tingrettsdommer i Sør-Trøndelag tingrett. Ingen verv i 2020.

JORDSKIFTELAGDOMMER

MAGNE REITEN

f. 1961 i Midsund, jordskifte-kandidat (NLH) i 1987, utnevnt i 2015. Stipendiat ved institutt for jordskifte, NLH, jordskifte-dommer Romsdal jordskifterett, utredningsleder Landbruksdepartementet, jordskifteoverretsleder Frostating jordskifteoverrett.

Verv 2020:

- Sensor, NMBU-Ås

LAGDOMMER RAGNHILD RYSSDAL VADA

f. 1961 i Steinkjer, cand.jur. 1988, dr. juris 2007, utnevnt i 2016. Konsulent i Sosialdepartementet, kontorsjef hos Fylkeslegen i Nord-Trøndelag, førsteamanuensis ved Høgskolen i Nord-Trøndelag, gjesteforsker ved EUI, Firenze og UCLA Los Angeles, tingrettsdommer ved Inntrøndelag tingrett. Ingen verv i 2020.

LAGDOMMER

KJERSTI RISEM-JOHANSEN

f. 1971 i Trondheim, cand.jur. 1997, utnevnt 2016. Vit. ass. Institutt for Offentlig rett ved UiO, advokatfullmektig i Oslo, dommerfullmektig i Sør-Trøndelag tingrett, advokat/partner i Trondheim.

Verv i 2020:

- Varaleder i Disiplinærnemnden for advokater

LAGDOMMER

TORMOD ANDERS SLETTEN

f. 1962 i Trondheim, cand.jur. 1989, utnevnt 2018. Vit.ass. Institutt for Offentlig rett, advokatfullmektig i Oslo, dommerfullmektig i Orkdal, advokat/partner i Trondheim. Møterett for Høyesterett fra 2000.

Verv 2020:

- Styreleder i Stiftelsen Kiempeplassen
- Leder av kontrollkomiteen i Trondhjems Skiklub.

LAGDOMMER ANNIKEN MELLEGAARD DOUGLASS

f. 1975 i Trondheim, cand.jur. 2005, utnevnt 2018. Advokat i eget firma i Trondheim, advokat på verv i Spesialenheten for politisaker, konstituert lagdommer i Frostating lagmannsrett.

Verv 2020:

- Nemndsleder i Diskrimineringsnemnda

LAGDOMMER

KARI LEIRA BJØRSNØS

f. 1975 i Molde, cand.jur. 2001, utnevnt 2019. Førstekonsulent hos Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, rådgiver og seniorrådgiver hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, dommerfullmektig i Sør-Trøndelag tingrett, seniorrådgiver i Domstoladministrasjonen, politiadvokat i Trøndelag politidistrikt, advokat i Trondheim. Ingen verv i 2020.

LAGDOMMER

CHRISTOFER ERIKSEN

f. 1974 i Trondheim, cand. jur. 2000, utnevnt i 2019. Advokatfullmektig i Oslo, jurist i Domstoladministrasjonen, dommerfullmektig i Fosen tingrett og Sør-Trøndelag tingrett, konstituert tingrettsdommer i Trondheim tingrett, advokat i Trondheim, fylkesnemndsleder i Trondheim. Ingen verv i 2020.

LAGDOMMER**LARS MAGNUS BERGH**

f. 1976 i Trondheim, master i rettsvitenskap 2006, utnevnt 2020. Vitenskapelig assistent ved Institutt for offentlig rett, førstekonsulent i Justisdepartementets lovavdeling, universitetsstipendiat ved UiO, dommerfullmektig i Sunnmøre tingrett, fylkesnemndsleder ved fylkesnemnda i Buskerud og Vestfold, konstituert lagdommer i Frostating lagmannsrett.

Verv i 2020:

- Medlem av Dommerforeningens fagutvalg for etikk
- Undervisning ved UiO og Høgskolen i Innlandet
- Sensur ved UiO, UiB og UiT Norges arktiske universitet

Avganger i 2020:

- Lagdommer Mats Stensrud gikk av med pensjon 31. mai 2020
- Lagdommer Olav Magnus Hohle sluttet 30. juni 2020 og ble tingrettsdommer i Nedre Romerike tingrett
- Lagdommer Dag Brathole gikk av med pensjon 31. desember 2020

Domstolen har i perioder hatt følgende konstituerte lagdommere i 2020:

- Fylkesnemndsleder Lars Magnus Bergh
- Senioradvokat Christopher Bårtvedt Eriksen
- Advokat hos Kommuneadvokaten i Trondheim, Nina Sandell

Som ytterligere dommerressurs har domstolen i løpet av året dessuten hatt følgende ekstraordinære lagdommere

(pensjonerte dommere, eventuelt andre jurister, konstituert for to år om gangen til å gjøre tjeneste i lagmannsretten etter domstolens behov):

- Avdelingsdirektør Willy Nasset
- Lagmann Gunnar Greger Hagen
- Lagdommer Sissel Endresen
- Tingrettsdommer Leif Holm
- Lagdommer Knut Røstum
- Lagdommer Arve Rosvold Alver
- Tingrettsdommer Oddne Hansen
- Lagdommer Sverre Erik Jebens

I tillegg har tingrettsdommere innen lagdømmet blitt tilkalt for å tjenestegjøre i lagmannsretten.

Utsikt fra Kristiansten festning. Foto: Ane Gjengstø Hammer

UTREDER

JORDSKIFTEUTREDER VIGGO FINSET

Ansatt i 2016

SAKSBEHANDLERE

RÅDGIVER

MORTEN VÆRNES

Ansatt 2008, IKT/informasjon/
adm.sjefens stedfortreder.

RÅDGIVER BIRTHE

E. RØED BUARØ

Ansatt 2002, leder av berammer-
kontoret/reisebestillinger/
adm.sjefens stedfortreder.

FØRSTEKONSULENT

MARIA ELENA SOTUYO

Ansatt 1995, straffesaker/
meddommerkontakt/saks-
behandling/beramning.

FØRSTEKONSULENT

TURID A. M. MEIDELL

Ansatt 2003, ekspedisjon/
saksbehandling.

FØRSTEKONSULENT

ANNE-GRETHER JOHANSEN

Ansatt 2005, saksbehandling/
ekspedisjon/bibliotek.

FØRSTEKONSULENT

LENA KJØSNES

Ansatt 2014, saksbehandling/
ekspedisjon.

FØRSTEKONSULENT

LINDA S. JOHANNESSEN

Ansatt 2018, saksbehandling/
ekspedisjon.

FØRSTEKONSULENT

VIBEKE BJØRNERÅS

Ansatt 2019, saksbehandling/
ekspedisjon.

RETTSBETJENTER

Trondheim:

Torstein Arntzen
Bjørn Joar Stokkan

Molde/Kristiansund:

Jan Inge Bugge
Gunnar Høgseth (sluttet i 2020)

Ålesund:

Lars Tolo

Den dømmende virksomheten

Frostating lagmannsrett er en anke-domstol som behandler anker over avgjørelser fra tingrettene som ligger innenfor vårt lagdømme, dvs. Trøndelag og Møre og Romsdal fylker. Vår virksomhet kan inndeles i to hovedområder – behandling av straffesaker og sivile saker.

Hovedtrekk 2020

Saksinngangen i 2020 har vært omtrent på samme nivå som i 2019. Vi fikk inn 987 saker i 2020, ti saker færre enn i 2019. Vi har avviklet 1005 saker mot 951 saker i 2019, en økning på 54 saker. Restansene har gått ned fra 257 saker

ved årsskiftet 2019/20 til 240 saker ved årsskiftet 2020/21.

Vi har avsagt 210 dommer i 2020, fordelt på 129 dommer i straffesaker og 81 dommer i sivile saker. Antallet avsagte dommer var i 2020 omtrent det samme som i 2019 – pluss to dommer, men den relative andelen dommer som er avsagt i straffesaker, har økt fra 2019 til 2020. Dette skyldes prioriteringer i forbindelse med koronapandemien.

Det er avhjemlet 11 overskjønn. Antallet rettsmøtetimer har gått noe ned, fra 3061,5 timer i 2019 til 2704 timer i 2020. Dette skyldes koronapandemien og utsettelse som følge av denne.

Til tross for de begrensninger koronapandemien har medført for vår saksavvikling – og da særlig for større saker med mange aktører og omfattende bevisførsel – så har vi hatt et svært god saksavvikling i 2020. Vi har faktisk nedarbeidet våre restanser noe. Det må samtidig sies at det nok har skjedd en «forskyvning» av våre restanser som følge av at en rekke større og tyngre saker har blitt utsatt, med den konsekvens at det har blitt tid til å avvikle flere skriftlige saker. Vi ser også at antall rettsmøtetimer har gått ned med ca 350 timer fra 2019 til 2020, selv om antallet avsagte dommer har vært omtrent det samme.

Ved årsskiftet har vi 240 saker i restanse. Det alt vesentlige av dette er relativt «ferske saker», bare 94 av sakene er eldre enn tre måneder. Det er 24 saker færre enn i 2019, hvor 119 saker var eldre enn tre måneder, hvilket også viser at restanseutviklingen går riktig vei. Vi har nå en berammingshorisont på omtrent tre-fire måneder

Lett tilgjengelig håndsprit og hansker ved inngangen til rettssal 206 i Trondheim tinghus.
Foto: Morten Værnes

fra sakene kommer inn, litt avhengig av hvor mange dager saken krever til ankeforhandling og hvor opptatt aktørene er.

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden i sivile ankesaker (anke over dom) var på 180 dager i 2020. Det er akkurat innenfor Stortingets krav til saksbehandlingstid i sivile saker, jfr. nedenfor. Dette er en økning på tre dager fra 2019, hvilket er en overraskende lav økning koronapandemien tatt i betraktning. For straffesakene (anke over dom) har saksbehandlingstiden økt fra 167 dager i 2019 til 194 dager i 2020, hvilket åpenbart må tilskrives koronapandemien. Dette har vært en forventet utvikling.

Med den restansesituasjon vi har ved årsskiftet 2020/21, med en relativt lav andel eldre saker, samt økt dommerbemanning, har vi en forventning om at vi i løpet av 2021 både skal få

arbeidet restansene ytterligere ned, samt å oppnå kortere saksbehandlingstid særlig i de sakene som avvikles med ankeforhandling.

Straffesaker

I 2020 mottok lagmannsretten 299 anker over dom i straffesaker, omtrent det samme som i 2019. Ankeutvalget behandlet 268 ankesilingsaker, og henviste 90 saker (inkludert seksårssakene), noe som gir en henvisningsprosent på 33,6%. Dette er en nedgang både i antall og henvisningsprosent fra 2019, hvor det ble henvist 123 saker og med en henvisningsprosent på 40,5%. Av de henviste sakene var det 13 såkalte seksårssaker, hvilket er en dramatisk nedgang fra 2019 hvor det ble henvist 55 seksårssaker. Hvorfor vi har hatt en slik nedgang står uforklart.

*Nysnø 13. mai 2020 i Klæbu – som ble sammenslått med Trondheim kommune 1. januar 2020.
Foto: Linda S. Johannessen*

Ankeprøving

En anke til lagmannsretten over en straffedom fra tingretten behandles først som en ankeprøvingssak av ankeutvalget som består av tre dommere. Ankeutvalget avgjør om anken skal henvises til ankeforhandling eller nektes fremmet. Ved lovendring 21. juni 2019, i kraft fra 1. januar 2020, ble den tidligere automatiske retten til anke i straffesaker hvor tiltalte har blitt domfelt for overtredelse av straffebud med strafferamme på mer enn seks år, opphevet. Etter lovendringen skal alle straffesaker gjennom en ankesiling, hvor kriteriet for å nekte anken fremmet er at ankeutvalget enstemmig «...finner det klart at anken ikke vil føre frem».

Anke over forhold hvor påtalemyndigheten ikke har påstått, og tingretten ikke har idømt, annen reaksjon enn bot, inndragning eller tap av retten til å føre motorvogn, kan ikke fremmes til ankeforhandling uten lagmannsrettens samtykke.

Lagmannsrettens ankesiling er en reell overprøving av tingrettens dom, og innebærer at skyldspørsmålet undergis en toinstansbehandling. Forskjellen er at denne prøvingen skjer skriftlig på grunnlag av tingrettens dom, sakens dokumenter og de anførsler som er fremkommet i anken og påtalemyndighetens bemerkninger til denne.

En avgjørelse om å nekte en anke fremmet til ankeforhandling treffes ved en begrunnet beslutning. Lagmannsretten kan også, på visse vilkår, avgjøre anken allerede under ankeprøvingen uten at det holdes ankeforhandling. Det mest praktiske er at lagmannsretten finner at tingrettens dom må oppheves eller at straffen bør settes ned.

Nedgangen i henvisningsprosenten for straffesaker fra 2019 til 2020, fra 40,5% til 33,6%, er påfallende. Reduksjonen skyldes muligens at det under koronapandemien har blitt frigjort tid for dommerne til å gå enda grundigere til verks ved ankesilingene, med det resultat at de har funnet det forsvarlig å nekte flere ankesaker fremmet. Antallet seksårssaker som ble nektet fremmet, utgjorde bare 6 av 19 saker, og kan følgelig ikke alene forklare nedgangen i henvisningsprosenten.

Realitetsbehandlingen

I 2020 realitetsbehandlet lagmannsretten 113 straffesaker. I 77 saker ble skyldspørsmålet behandlet på nytt, de øvrige ankesaker gjaldt i all hovedsak straffutmålingen. I 75 av sakene førte anken ikke frem.

Ved utløpet av 2020 hadde vi kun 36 henviste straffesaker i restanse, en vesentlig reduksjon fra 2019 hvor restansen var på 60 saker. Det må i den sammenheng nevnes at vi hadde relativt mange ikke-behandlede ankeprøvingssaker (40 saker mot 8 saker i 2019) ved årsskiftet, noe som skyldes en stor økning i antallet anker over straffedommer frem mot årsskiftet.

Meddommerordningen

Ved realitetsbehandlingen av anker over straffedommer har meddommerne er helt sentral rolle. Etter at juryordningen ble avskaffet, behandles alle skyldanker nå av en meddomsrett som består av fem lekdommere og to fagdommere. De to fagdommerne skal være faste dommere i lagmannsretten.

Domfellelse i disse sakene forutsetter at minimum fem av rettens medlemmer, hvorav minst en av fagdommerne, finner tiltalte skyldig. En domfellelse skal begrunnes skriftlig. Finnes den tiltalte skyldig, skal den samlede rett også utmåle straffen og ta stilling til et eventuelt erstatningskrav fra fornærmede i saken.

Meddommerne trekkes til å gjøre tjeneste i den enkelte sak fra det såkalte «meddommerutvalget». Dette omfatter meddommere fra alle kommuner innenfor lagmannsrettens lagsokn, med et antall som er avhengig av kommunens innbyggertall. Det totale antall meddommere til disposisjon for Frostating lagmannsrett er i overkant av 1500. Det er da lagt til grunn at den enkelte meddommer gjør tjeneste 2–3 ganger i løpet av året.

En rekke kommuner annonserer etter meddommere, noe vi ser på som positivt. Vår erfaring med meddommerne er svært positiv. Vi opplever at meddommerne er engasjerte, kunnskapsrike

Rettsal 206: Overskjønnsretten i Frostating lagmannsretts sak 18-150314SKJ-FROS under rettsmøte i slutten av 2019. Overskjønnet ble avhjemlet 8. juni 2020, og ble senere anket til Høyesterett. Retten var i denne saken forsterket med to lagdommere, i tillegg til lagdommer Bjørn O. Berg, som bestyrte overskjønnet, samt fire skjønnsmedlemmer. På venstre side sitter saksøkerne; Fosen Vind DA og Statnett Sf med sine prosessfullmektiger og partsrepresentanter, og på høyre side sitter prosessfullmektigene fra de saksøkte, Fosen reinbeitedistrikt Sør- og Nordgruppen. Foto: Emmi Alette Danielsen, NRK.

og bidrar med viktig livserfaring. Vi behandler mange alvorlige straffesaker, og tjenesten kan være krevende. Det er derfor viktig med motiverende meddommere. I takt med at sakene ser ut til å øke i omfang, registrerer vi at det kan være utfordrende å bemanne straffesakene med det nødvendige antallet meddommere og varameddommere. Vi er helt avhengige av at våre meddommere møter når de blir innkalt, og vilkårene for fritak er strenge – og praktiseres strengt.

Sivile saker

Anke over dom

Lagmannsretten er ankeinstans for sivile dommer i tingrettene. Når anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kan den ikke fremmes uten rettens samtykke. Anke i barnevernssaker kan ikke fremmes uten samtykke fra lagmannsrettens ankeutvalg.

Ankesakene avgjøres som hovedregel etter

mundtlig ankeforhandling. Retten settes alltid med tre juridiske dommere. Som regel er to av dommerne faste embetsdommere og den tredje en ekstraordinær lagdommer (pensjonist) eller en tilkalt tingrettsdommer. Partene kan i tillegg begjære retten satt med to meddommere trukket fra lagsognets meddommerutvalg. Hvis det kreves fagkyndighet, kan retten oppnevne meddommere med særlig kunnskap innen det område saken gjelder. I noen saker, for eksempel barnevern og arbeidsrettssaker, skal som hovedregel meddommere – også fagkyndige meddommere – delta.

Saksinngangen i 2019 har vært på 202 saker. Vi har avviklet 206 saker, hvorav 71 saker har endt med dom. Tallene viser at en stor andel av ankesakene i lagmannsretten avsluttes uten at det avsies dom. Disse sakene finner sin løsning på andre måter, som regel ved forlik under saksforberedelsen – enten utenrettslig eller ved rettsmekling. En del ankesaker trekkes og noen nektes fremmet fordi anken klart ikke kan føre frem. Vår gjennomsnittlige saksbehandlingstid av

sivile ankesaker over dom, endte i 2020 på 180 dager, som er akkurat i samsvar med Stortingets krav til saksbehandlingstiden. Dette var en svak økning fra 176 dager i 2019, noe vi er fornøyde med – når koronapandemien tas i betraktning. Vi har et håp om å få ned den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden betydelig i 2021.

Restanseutviklingen hva gjelder sivile anker over dom, har vist en svak nedgang, fra 114 saker ved forrige årsskiftet, til 111 saker ved dette årsskiftet. Restansesituasjonen er bedre enn det vi fryktet underveis i 2020, men den er fremdeles litt for høy – den bør ligge rundt 70-80 saker til enhver tid.

Barnevernssakene inngår i ovennevnte tall. Ankebehandling av slike saker er betinget av at lagmannsretten gir samtykke til dette, og kriteriene for å gi samtykke er i utgangspunktet strenge – siden sakene har vært behandlet både i en fylkesnemnd og i tingretten. Vurderingen av om det skal gis samtykke til ankebehandling avgjøres av tre dommere, og en beslutning om ikke å gi samtykke skal begrunnes. Etter at Den Europeiske Menneskerettsdomstol har avsagt flere fellende dommer mot Norge i barnevernssaker de siste årene, har vi sett en økning i antallet ankesaker. Også Høyesterett har tatt inn flere barnevernssaker til behandling, og dette er et felt hvor rettsutviklingen nå ser ut til å skyte fart. Dette gjør arbeidet med ankesilingen av slike saker arbeidskrevende, og antallet saker hvor samtykke har blitt gitt har da også økt sterkt de seneste årene. I 2020 ser vi en svak nedgang både i antall saker og i samtykkeprosenten.

I 2020 kom det inn 35 anker over dom i barnevernssaker, en nedgang fra 41 ankesaker i 2019. Det ble gitt samtykke til ankebehandling i 37,8% av sakene, en økning fra 34,5% i 2019. Det ble realitetsbehandlet 12 barnevernssaker i 2020, og vi rettsmeklet 5 saker (i hovedsak samværsspørsmålet). Det ble avsagt 8 dommer.

I de sakene hvor samtykke gis, skal saken behandles som en ordinær sivil ankesak med muntlig ankeforhandling. Som regel går disse sakene over flere dager og er av de mest ressurs-

krevende sakene vi har. Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for disse sakene lå i 2020 på 115 dager, men vesentlig høyere - 225 dager – i de sakene hvor det ble avsagt dom. Ved årsskiftet har vi 12 ubehandlede barnevernssaker i restanse.

Ankesaker fra jordskifterettene

Lagmannsretten har ansvaret for behandling av alle anker fra jordskifterettene. Disse sakene omfatter anke over jordskifteavgjørelse, skjønn, dom, kjennelse og beslutning. Det ble behandlet i alt 18 saker med anker fra jordskifterettene i 2020, mot 10 saker i 2019.

Innkomsten av nye saker fra jordskifterettene i 2020 var 13 saker, mot 16 nye saker i 2019. Av de 13 nye sakene var 8 anke over dom, 1 anke over jordskifteavgjørelse, 2 anke over kjennelse og 2 begjæring om overskjønn. Restansen ved årsskiftet er 9 saker.»

Overskjønn fra tingrettene

Lagmannsretten er overskjønnsinstans. Overskjønn settes med en lagdommer som rettens leder og to eller fire skjønnsmedlemmer oppnevnt for den enkelte sak. Det er egne utvalg av skjønnsmedlemmer for hvert lagsogn.

Skjønns sakene knytter seg ofte til det offentliges erverv (ekspropriasjon) av fast eiendom og rettigheter. Vanligvis gjelder dette grunnerv til større vegprosjekt og kommunale erverv av utbyggingsområder. Innenfor «privat sektor» behandles først og fremst overskjønn over odels-takster (odelsovertakst) og skjønn knyttet til veglovens bestemmelser om bruksrett til veg.

I Frostating lagmannsrett behandles overskjønnene i hovedsak av to lagdommere og jordskiftelagdommeren. Det ble avhjemlet 10 overskjønn fra tingrett i 2020. Innkomsten var på 10 saker, og ved årsskiftet har vi en restanse på 9 saker. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var på 351 dager i 2020. I skjønns sakene er det som regel påkrevet med befaring (på bar mark),

hvilket bidrar til at saksbehandlingstiden i disse sakene ofte er noe høyere enn for de ordinære sivile ankesakene.»

Førsteinstanssaker (trygdesaker)

Etter trygderettsloven § 26 kan domstolene prøve lovligheten av Trygderettens kjennelser. Sakene dreier seg oftest om rett til ytelser etter folke-trygdlovens regler. Søksmål til prøvelse av slike avgjørelser bringes inn for lagmannsretten som førsteinstans. I 2020 kom det inn 9 slike saker, og vi realitetsavgjorde 13 saker. Ved årsskiftet hadde vi en restanse på 4 saker. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var på 258 dager. Dette er imidlertid saker av svært ulik art, og hvor en rekke forhold utenfor vår kontroll ofte medvirker til lang saksbehandlingstid.

Rettsmekling

Lagmannsretten tilbyr rettsmekling i alle sivile ankesaker med fri rådighet, samt i noen barnevernsaker hvor partene ønsker dette. Rettsmeklingen foretas av dommere med særlig interesse for og erfaring med rettsmekling. Vi har de siste årene hatt økende fokus på rettsmekling, og har i 2020 meklet et rekordhøyt antall – 24 saker. I 15 av sakene ble det oppnådd rettsforlik.

Lagmannsretten vil fortsette arbeidet med å øke antallet rettsmeklinger. Vi mener det her ligger et ubenyttet potensiale både for partene og retten, som kan bidra til en mer effektiv saksavvikling. Vi tar sikte på å lage og iverksette bedre rutiner for rettsmekling ved lagmannsretten i løpet av 2021. Aktørene må derfor påregne enda større påtrykk fra lagmannsretten med tanke på rettsmekling i 2021.

Generelt – saksbehandlingstider ved domstolene

Justisdepartementet fastsatte i sin tid, med tilslutning fra Stortinget, mål for saksbehandlingstiden ved domstolene.

For lagmannsrettene er kravet for sivile saker seks måneder fra saken kom inn til saken er avgjort, vanligvis ved dom. I straffesakene er kravet tre måneder. Var siktede under 18 år da handlingen ble begått eller er han/hun varetektsfengslet, skal ankeforhandlingen være påbegynt innen åtte uker etter at anken ble henvist til ankeforhandling.

Aure og hvitkledde Tustna. Foto: Lars Kirksæther

Frostating lagmannsrett oppfyller kravet til saksbehandlingstid i sivile saker og har gjort dette i en årrekke.

I straffesakene har dette vist seg tilnærmet umulig. Det er heller ingen andre av lagmannsrettene som oppfyller kravet om gjennomsnittlig tre måneders saksbehandlingstid i straffesakene. Grunnen til dette er sammensatt. En av grunnene er at straffesakene først krever en silingsprosess for å avklare om saken, helt eller delvis, skal nektes fremmet. En slik vurdering skal nå gjøres i alle straffesaker, og tar normalt fra to til fire uker. Deretter skal sakene berammes, og da vil tidspunktet for ankeforhandlingen ikke bare være avhengig av når lagmannsretten har ledige rettssaler og dommere, men også når aktørene (aktor, forsvar-

er og evt. bistandsadvokat og sakkyndig) er ledige og kan delta i en ankeforhandling. I praksis er det like ofte begrensinger i aktørenes mulighet for å stille i retten på så kort varsel som er problemet, som domstolens kapasitet.

Skal denne målsetting oppnås, må det gjøres ganske drastiske grep, hva gjelder domstolenes adgang til å beramme saker innenfor tremånedersfristen, uavhengig av når aktørene har tid. Det vil kreve stor omstilling, både hos domstolene og hos aktørene. Det vil også krev økte ressurser. Hvorvidt dette vil være regningssvarende og ønskelig for lagmannsrettens del, tør være usikkert. Trolig er en tremånedersfrist uansett så kort tid at det er urealistisk å få dette til innenfor dagens system for saksavvikling i lagmannsrettene.

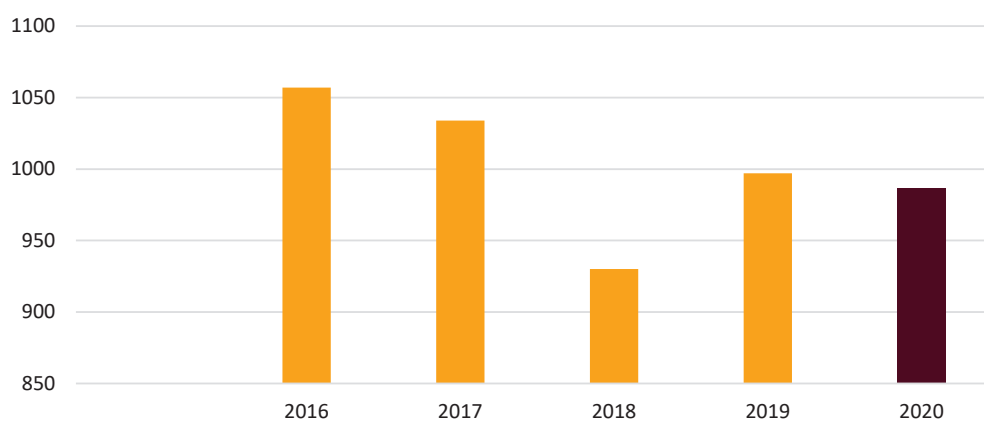

Bryggerekka i Trondheim. Foto: Ane Gjengstø Hammer

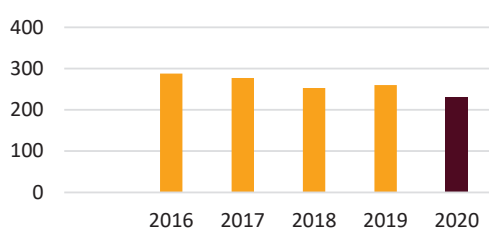
Statistikk 2020

Totalt antall anker, alle sakstyper	2016	2017	2018	2019	2020
Sivile saker, anke over dom	288	277	253	260	232
Sivile saker, anke over kjennelse eller beslutning	168	191	115	163	147
Straffesaker, anke over dom	313	283	306	302	300
Straffesaker, anke over kjennelse eller beslutning	288	283	256	272	308
Totalt	1057	1034	930	997	987

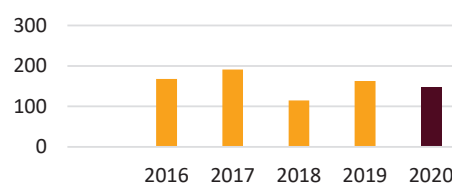
Totalt antall anker, alle sakstyper

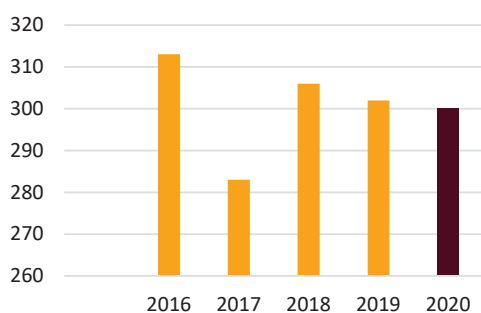
Sivile saker, anke over dom

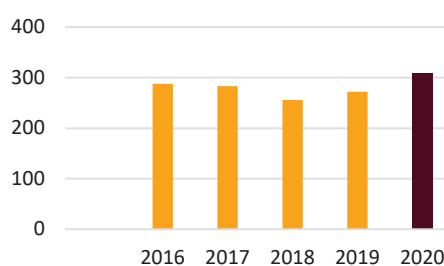
Sivile saker, anke over kjennelse eller beslutning

Straffesaker, anke over dom

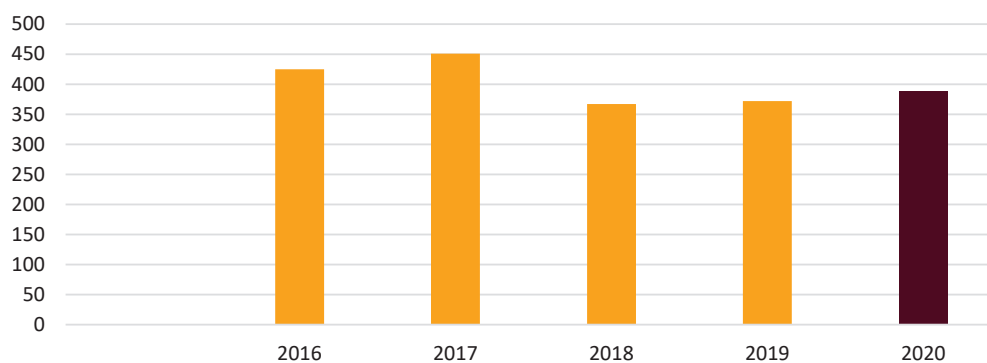

Straffesaker, anke over kjennelse eller beslutning

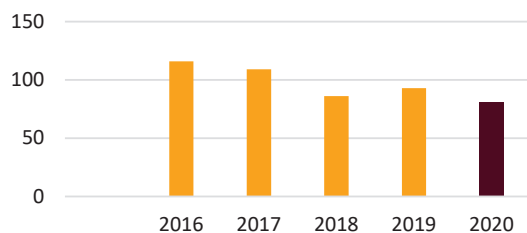

Saksavvikling, sivile saker	2016	2017	2018	2019	2020
Sivile saker, avsagte dommer	116	109	86	93	81
Sivile saker, avsagte kjennelse	231	260	221	230	254
Straffesaker, avsagte beslutning	78	82	60	49	54
Totalt	425	451	367	372	389

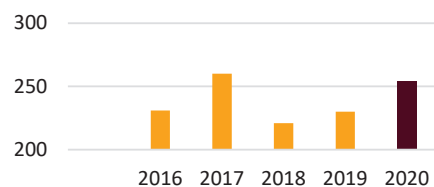
Anker i sivile saker, alle sakstyper

Sivile saker, avsagte dommer

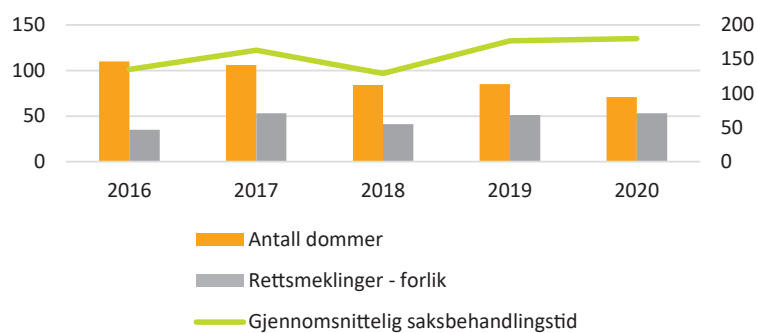

Sivile saker, avsagte kjennelser

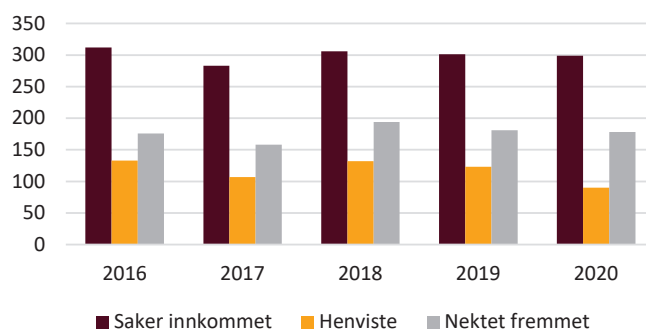
Anke over dom	2016	2017	2018	2019	2020
Antall dommer	110	106	84	85	71
Gjennomsnittelig saksbehandlingstid	135	163	129	177	180
Rettsmeklinger – forlik	35	53	41	51	53

Anke over dom - ordinære sivile ankesaker

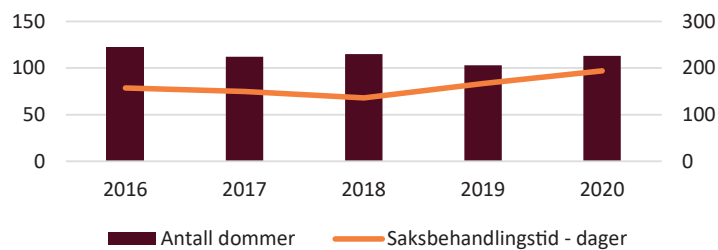
Straffesaker	2016	2017	2018	2019	2020
Saker innkommet	312	283	306	301	299
Henviste	133	107	132	123	90
Nektet fremmet	176	158	194	181	178

Straffesaker

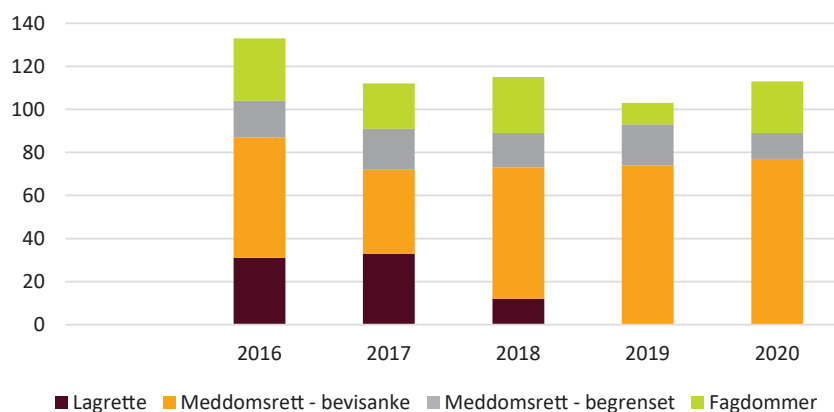

Straffesaker	2016	2017	2018	2019	2020
Antall dommer	133	112	115	103	113
Saksbehandlingstid – dager	157	150	136	167	194

Straffesaker, anke over dom

Straffesaker	2016	2017	2018	2019	2020
Lagrette	31	33	12		
Meddomsrett – bevisanke	56	39	61	74	77
Meddomsrett – begrenset	17	19	16	19	12
Fagdommer	29	21	26	10	24

2020: Noen saker fra året som gikk

Lagmannsretten behandler alle sakstyper – straffesaker, sivile saker og jordskiftesaker. Spennvidden er stor. På straffesakssiden dreier mye seg om narkotikalovbrudd samt vold i nære relasjoner. I utvalget av saker har vi denne gang utelatt disse sakstypene.

Straffesaker

Frifinnelse for foretaksstraff etter dødsulykke: LF-2020-30348

Lovdata PRO / Lovdata for ikke-abonnenter

Et rederi var av politiet ilagt foretaksstraff (bot på 2 000 000 kroner) etter dødsulykke om bord i en fisketråler. Lagmannsretten vurderte at det ikke var noe vesentlig å innvende til skipssikkerhetssystemet i rederiet, og at det var innført gode nok opplæringsrutiner. Lagmannsretten vurderte at det forelå et instruksbrudd, men at instruksbruddet ikke ble gjort av noen som handlet på vegne av rederiet/foretaket, jf. skipssikkerhetsloven § 62 og straffeloven § 27. Rederiet ble derfor frifunnet. Avgjørelsen ble avsagt under dissens fra en meddommer.

Straffutmåling for kroppskrenkelse: LF- 2020-104051

Lovdata PRO / Lovdata for ikke-abonnenter

En mann i 30-årene ble av tingretten dømt til fengsel i 90 dager hvorav 45 dager ble gjort betinget, for en kroppskrenkelse utøvd mot en 14 år gammel gutt. Lagmannsretten satte straffen noe ned fordi kroppskrenkelsen etter lagmannsrettens mening ikke lå i grenseområdet til kroppsskade, slik tingretten hadde lagt til grunn. Lagmannsretten anså det likevel klart at det som et utgangspunkt måtte reageres med ubetinget fengsel fordi det dreide seg om flere slag og spark overfor en forsvarsløs 14-åring. Straffen ble satt til fengsel i 60 dager. Halvparten av straffen ble gjort betinget som følge av lang liggetid.

Domfellelse for grov voldtekt:

LF-2019-048672

Lovdata PRO / Lovdata for ikke-abonnenter

En mann ble dømt for grov voldtekt av en kvinne. Voldtekten omfattet innføring av gjenstander i skjede og endetarmsåpning, og var begått på en måte som var både særlig smertefull og særlig krenkende. Straffen ble som utgangspunkt satt til fengsel i fem og et halvt år. Den ble imidlertid satt ned til fire og et halvt år fordi det hadde gått tre og et halvt år siden voldtekten fant sted, uten at domfelte kunne lastes for det. Fornærmede ble tilkjent oppreisningserstatning med 175 000 kroner.

Frifinnelse, skriftlig behandling etter gjenåpning: LF-2020-138181

Lovdata PRO / Lovdata for ikke-abonnenter

I forbindelse med gjenåpningssak ble det gjennomført rettspsykiatriske vurderinger av domfelte. Den rettsmedisinske kommisjonen uttrykte i sine merknader at erklæringene etterlot tvil om observanden allerede på gjerningstidspunktet hadde en psykoselidelse og at bruk av rusmidler kan ha forsterket psykosesymptomene. Tvil om tilregnelighet skal komme domfelte til gode, og lagmannsretten avsa frifinnende dom.

Domfellelse for utpressing, samfunnsstraff: LF-2020-109107

Lovdata PRO / Lovdata for ikke-abonnenter

To menn, begge 23 år på gjerningstidspunktet, ble dømt for tre tilfeller av utpressing og fem forsøk på utpressing, til en straff av 420 timer samfunns-

straff, med en gjennomføringstid og subsidiær fengselsstraff på ett år og tre måneder. De hadde ved bruk av sosiale medier kommet i kontakt med menn som søkte mindreårige for seksuell omgang. Da de møttes, ble mennene presset – eller forsøkt presset, for penger. Tre av de fornærmede betalte til sammen 16 000 kroner som følge av utpressingen. Sterke personlige grunner tilsa bruk av samfunnsstraff.

Domfellelse for overtredelse av ilagt oppholdsforbud: LF-2020-080368

Lovdata PRO / Lovdata for ikke-abonnenter

Saken gjaldt forelegg for brudd på oppholdsforbud gitt av politiet i forbindelse med demonstrasjoner mot oppføring av vindmøllepark på Frøya. Retten tok stilling til vedtakets gyldighet, hvorvidt det var innenfor politiets hjemmelsgrunnlag, om det kunne anses gitt, samt underretning om vedtaket. Flertallet kom til at vedtak var gitt innenfor hjemmelsgrensene, og fant at de tre tiltalte hadde overtrådt oppholdsforbudet.

Domfellelse for seksuelle overgrep mot barn under 10 år:

LF-2020-128084

Lovdata PRO / Lovdata for ikke-abonnenter

En mann i 50-årene ble domfelt for å ha utført gjentatte seksuelle overgrep, herunder voldtekt, mot et barn under 10 år. Fornærmedes alder og at det hadde skjedd gjentatte overgrep, gjorde at lagmannsretten anså voldtekten for grov. Straffen ble fengsel i 6 år og 6 måneder. Fornærmede ble tilkjent 250 000 kroner i oppreisningserstatning.

Straffutmåling, ran utført av barn.

Spørsmål om ungdomsstraff:

LF-2020-061015

Lovdata PRO / Lovdata for ikke-abonnenter

Tre unge menn, henholdsvis 16, 16 ½ og 18 år på gjerningstidspunktene, anket over straffutmålingen for flere grove og simple ran m.m. For de to yngste var spørsmålet om de i stedet for ubetinget fengselsstraff, burde dømmes til ung-

domsstraff etter straffeloven kapittel 8 a. I likhet med tingretten kom lagmannsretten til at ungdomsstraff ikke kunne anvendes. For den ene av de to yngste ble straffen redusert fra fengsel i 3 år til fengsel i 2 år og 6 måneder på grunn av påvist lettere psykisk utviklingshemming, for den andre ble anken forkastet. For den eldste ungdommen ble straffen omgjort fra fengsel i ett år og seks måneder til 304 timers samfunnsstraff, med en gjennomføringstid på 10 måneder og en subsidiær fengselsstraff på ett år.

Sivile saker:

Twist om sluttoppgjør i entrepriseforhold: LF-2020-66150

Lovdata PRO / Lovdata for ikke-abonnenter

I tvistesak i forbindelse med sluttoppgjør etter bygging av biogassanlegg på Fiborgtangen på Skogn, oppstod uenighet om et krav om tilleggsbetaling for rigg og drift i forlenget byggeperiode etter en endringsordre. Entreprenøren fikk medhold da totalentreprenøren ikke hadde bestridt kravet innen rimelig tid, og selskapet ble ansett bundet gjennom konkludent atferd. Læren om lojalitet i kontraktsforhold tilsa særlig aktsomhet når kontraktsmotparten informerte om at de løpende påtok seg forholdsvis store kostnader. Vederlaget ble justert etter regningsprinsippet.

Partsrettigheter for besteforeldre i barnevernssaker: LF-2019-165130

Lovdata PRO / Lovdata for ikke-abonnenter

Lagmannsrettens flertall kom til at en bestemor ikke skulle gis partsrettigheter i sak om samvær med sitt barnebarn etter barnevernloven § 4-19 fjerde ledd, da flertallet etter en konkret vurdering kom til at foreldrenes samvær ikke kunne anses som «svært begrenset» etter Høyesteretts praksis. Lagmannsrettens mindretall var uenig, og mente bestemor skulle gis partsrettigheter.

Saken er anket og Høyesteretts ankeutvalg har i HR-2021-259-U besluttet at denne del av anken skal behandles av Høyesterett.

Bilansvarslovens rekkevidde**– psykisk skade: LF-2020-54328****– LF-2020-54334****Lovdata PRO / Lovdata for ikke-abonnenter**

I en trafikkulykke ble en person påkjørt og drept av en personbil. Passasjeren i bilen deltok med førstehjelp på ulykkesstedet, og avdøde var en klassekamerat. Passasjeren fikk psykiske skader som følge av den belastningen ulykkeshendelsen medførte. Lagmannsrettens flertall kom til at skadetilfellet ikke var tilstrekkelig påregnelig og nært til at det utløste erstatningsansvar etter bilansvarsloven § 4, og derfor ikke kunne anses som skade som motorvogn «gjer». Lagmannsrettens mindretall kom til at skaden burde omfattes av bilansvarsloven § 4. En samlet lagmannsrett kom til at skaden ikke var omfattet av motorvognenes ansvarsforsikring, da passasjeren ikke kunne anses for å ha blitt rammet av en ulykkesskade, slik dette var formulert i forsikringsvilkårene. Avgjørelsen er anket til Høyesterett, som har nektet anken fremmet.

Overskjønn om skiløyper i**Gjevilvassdalen: LF-2019-187397-2****Lovdata PRO / Lovdata for ikke-abonnenter**

Lagmannsretten behandlet som overskjønn sak om gyldigheten av Oppdal kommunes reguleringsplan, stadfestet av fylkesmannen, hvor det var truffet vedtak om ekspropriasjon av bruksrett til vei for å anlegge preparerte skiløyper på vei i Gjevilvassdalen. Lagmannsretten tok prejudisielt stilling til gyldigheten av reguleringsplanen, og kom til at vedtaket er ugyldig. Det forelå en saksbehandlingsfeil som kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold. En alternativ nedre skiløypetrasé var ikke godt nok utredet. Det ble også reist spørsmål om en alternativ øvre trasé var godt nok utredet, uten at lagmannsretten fant det nødvendig å ta stilling til dette spørsmål. Skjønnet ble i sin helhet nektet fremmet.

Eiendomsrett til småbruk ved opphør av samboerforhold: LF-2019-141146**Lovdata PRO / Lovdata for ikke-abonnenter**

Et samboerpar bodde sammen på et småbruk i 27 år. Eiendommen ble eid av kvinnen og ble drevet av mannen. Mannen delfinansierte kjøpet med mer enn 50 % av ektefellens utløsningssum da hun overtok eiendommen på et skifte med tidligere ektefelle. Mannens bidrag til gården under samlivet oversteg langt bidrag til felles underhold. Til tross for dette kom lagmannsretten til at mannen ikke ble medeier i eiendommen ved ervervet, og det forelå intet rettsstiftende moment under samlivet som gjorde ham til sameier. Mannens krav om sameie i gården førte ikke frem, men han ble i stedet tilkjent et vederlag på 485 000 kroner.

Skjeggkre – mangelskrav ved**kjøp av bolig: LF-2019-136882****Lovdata PRO / Lovdata for ikke-abonnenter**

Kjøperne oppdaget ca 15. måneder etter overtakelsen av en bolig, at den var infisert av skjeggkre. I tillegg hadde eiendommen en del andre tekniske mangler. Tingretten ga kjøperne et prisavslag på grunn av skjeggkre med ca 320 000 kroner. Lagmannsretten kom til samme resultat som tingretten, men fastsatte prisavslaget for denne mangelen noe lavere enn tingretten – til 200 000 kroner.

Dommen er anket til Høyesterett, som har tillatt anken fremmet, jfr. HR-2020-2174-U.

Overskjønn – Storheia vindkraftverk:**LF-2018-150314 – LF-2018-150323 –****LF-2018-150327****Lovdata PRO / Lovdata for ikke-abonnenter**

Overskjønnet gjaldt skjønnets fremme, som reiste spørsmål om gyldigheten av Olje- og energidepartementets vedtak i klagesak om å gi konsesjon til utbygging av Storheia vindkraftverk (Bjugn og Åfjord) og Roan vindkraftverk (Åfjord). Videre gjaldt overskjønnet utmåling av erstatning til rein-driftsnæringen for tap ved utbygging av vindkraftverk og kraftledninger. Skjønnet ble fremmet, og

reindriftsnæringens anførsel om ugyldighet førte ikke frem. Det ble utmålt erstatning med utgangspunkt i kostnadene ved å vinterføre reinen. For de løpende utgiftene ble kapitaliseringsrenten satt til 3 %.

Overskjønnet er anket til Høyesterett. Ankene fra Fosen Reinbeitedistrikt, Sørgruppen og Statnett SF er fremmet til behandling i Høyesterett, anken fra Fosen Vind DA tillates fremmet for så vidt gjelder rettsanvendelsen ved spørsmålet om økonomisk tap og tilpasningsplikt, HR-2020-2268-U. Sakene skal behandles av Høyesterett i storkammer, jf. HR-2021-15-J.

Avskjed i arbeidsforhold – illojalitet:

LF-2019-167204

Lovdata PRO / Lovdata for ikke-abonnenter

Lagmannsretten kom i motsetning til tingretten til at en eiendomsmegler hadde opptrådt grovt illojalt overfor sin arbeidsgiver i oppsigelsestiden. Han hadde gjennom et innlegg på facebook, en e-post og direktekontakt med eksisterende kunder, forsøkt å påvirke selskapets kunder til å bli med ham over i ny, konkurrerende stilling. Avskjed fremstod etter en bred interesseavveining ikke som en uforholdsmessig reaksjon mot megleren.

Jordskifte:

Beite- og seterrett på allmenningsrettslig grunnlag i tidligere

statsallmenninger. LF-2019-162484 – LF-2019-162488

Lovdata PRO / Lovdata for ikke-abonnenter

Tre allmenninger var blitt solgt fra kongen til et daværende bruk på slutten av 1700-tallet, fram til kommunen overtok i 1908. Private eiere overtok igjen i 1912, og fradelte en rekke leilendingsbruk og husmannsplasser. I sak LF-2019-162484 (og LF-2019-162488) var spørsmålet for lagmannsretten om fire eiendommer hadde rettigheter på allmenningsrettslig grunnlag.

Eiere av fire gårdsbruk i Verdal fikk medhold i at de på allmenningsrettslig grunnlag har beite-

og seterrett i AS Værdalsbrukets eiendommer Juldal og Væren samt Færen Nordre. Tidspunktet for når de enkelte eiendommer ble utskilt fra respektive hovedbruk, og eiendommenes status før utskillelsen, ble ansett å ikke ha betydning for hvorvidt rettighetene er i behold. Avgjørende var den enkelte eiendoms beskaffenhets som landbrukseiendom og tilhørigheten til bygdelaget.

Twist om utmarks og fjellområde.

LF-2019-162457

Lovdata PRO / Lovdata for ikke-abonnenter

Det oppstod twist mellom to eiendommer om et utmarks- og fjellområde var delt slik at hver eiendom hadde sin teig, eller om hele området var et realsameie hvor hver av eiendommene hadde en halvpart av grunneiendomsretten. Området var på nærmere 60 000 dekar. Skogen i hele området tilhørte andre, slik at tvisten kun gjaldt eiendomsretten eksklusiv skogen.

Jordskifteretten hadde lagt avgjørende vekt på at utmarken var skylddelt og delt i to adskilte teiger. De kom derfor til at utmarken var delt, slik at hver eiendom hadde eksklusiv eiendomsrett til sin del.

Lagmannsretten tok utgangspunkt i at skylddelingen fra 1946 delte utmarken. Denne delingen hadde etter lagmannsrettens oppfatning ikke blitt praktisert, og området var blitt brukt som om det var et realsameie. Bruken omfattet blant annet dyrkningsaktivitet og deltagelse i skjønn ved vassdragsregulering, hvor begge eiendommer deltok som likeverdige eiere av utmarken. Det var ingen bruk av området som kunne tyde på at hver eiendom eide sin eksklusive del av utmarken. Lagmannsretten konkluderte med at bruken gjennom ca. 70 år måtte tillegges vesentlig vekt, og konkluderte med at utmarken i dag er et realsameie mellom de to eiendommene. Lagmannsrettens dom, publisert som LF-2019-162457, ble anket til Høyesterett uten at den ble realitetsbehandlet.

Frostating lagmannsrett – ankedomstol i jordskiftesaker

Lagmannsretten er ankedomstol i jordskiftesaker, og behandler anker i saker som kommer fra jordskifterettene i:

- Nord-Trøndelag jordskifterett, Steinkjer
- Sør-Trøndelag jordskifterett, Trondheim
- Nordmøre jordskifterett, Surnadal
- Romsdal jordskifterett, Molde
- Sunnmøre jordskifterett, Ørsta

En av våre avgjørelser fra 2020 illustrerer på en god måte en vanlig problemstilling i jordskifte; hva som ligger i begrepet «utjenlig eiendom».

Hensikten med et «jordskifte» er å endre eiendommene slik at de blir bedre tilpasset behovene i dag. Slike endringer kan for eksempel være at oppdelte eiendommer kan samles til ett større areal, at grensen blir mer tilpasset dagens behov ved å bytte areal (makebytte) eller ved at sameier kan deles opp i ene-eide eiendommer.

Et av vilkårene for å gjennomføre et jordskifte er at eiendommen eller bruksretten er vanskelig å bruke etter dagens forhold, jf. jordskifteloven § 3-2. Hvor vanskelig bruken av en eiendom må være for å kunne gjennomføre et jordskifte ble satt på spissen i Frostating lagmannsrett, jf. LF-2019-43264. Lagmannsrettens avgjørelse ble anket, og Høyesteretts dom av 6. oktober 2020 (HR-2020-1910-A) har gitt prinsipiell avklaring.

Eierne av et gårdsbruk ønsket å utvide driftsbygningen for å få et bedre økonomisk grunnlag for driften. Eierne mente at en utvidelse av driftsbygningen mot sørvest ville gi den økonomisk og driftsteknisk beste løsningen, men eiendoms-

grensen mot naboeiendommen hindret en slik utvidelse og naboen var ikke villig til å selge nødvendig areal. Det var mulig å utvide driftsbygningen på egen eiendom, men dette ville gi en dyrere og dårligere løsning. Eierne av driftsbygningen krevde derfor jordskifte for å bytte til seg nødvendig areal fra naboeiendommen. Ett av de prinsipielle spørsmål som ble behandlet i Høyesterett var om det var noen terskel for hvor vanskelig utnyttningen av eiendommen må være for at det kan gjennomføres et jordskifte.

Høyesterett kom til at det må kreves et reelt og påviselig behov for å unytte eiendommen på en måte som blir vanskeliggjort med nåværende eiendomsutforming. Høyesterett uttaler videre at terskelen ikke er særlig høy for å igangsette et jordskifte, og at mange hensyn er relevante. Høyesterett uttaler også at det åpenbart er for strengt å legge til grunn at terskelen for å igangsette et jordskifte først oppstår når det ikke er regningssvarende å utnytte eiendommen slik den er.

Høyesterett kom videre til at man ved vurderingen av lovens kriterium «vanskeleg å bruke på tenleg måte etter tida og tilhøva», kan ta i betraktning andre innsatsfaktorer enn selve jord, så som leiejord. I dette tilfellet oppstod behovet for utvidelse av driftsbygningen fordi eiendommen leide arealer i tillegg til selve arealer.

Høyesterett forkastet anken over lagmannsrettens jordskifteavgjørelse. De nye eiendoms-grensene er nå avmerket slik de ble fastsatt av lagmannsretten, og eieren av driftsbygningen kan realisere byggeplanene.

Fotografiet viser lagmannsrettens jordskifteløsning. Ny grense mellom eiendommene etter jordskiftet er rød heltrukken linje, mens svart stiplet linje viser grensen før jordskiftet. Eiendom A fikk utvidet sitt areal sør for gårdsvegen med 578 m², som før jordskiftet tilhørte eiendom B. Samtidig måtte eiendom A avgi tilsvarende areal nord for gårdsvegen til eiendom B.

PROFIL:

Konstituert lagdommer Christopher Bårtvedt Eriksen «Har ikke angret et sekund»

Etter snart et halvt år som konstituert lagdommer sier Christopher Bårtvedt Eriksen (35) at han absolutt vil anbefale andre advokater med interesse for prosess å søke på en dommerkonstitusjon i lagmannsretten.

Konstituert lagdommer Christopher Bårtvedt Eriksen: – Jeg har under min konstitusjon lært mye av dyktige dommerkolleger i Frostating lagmannsrett.

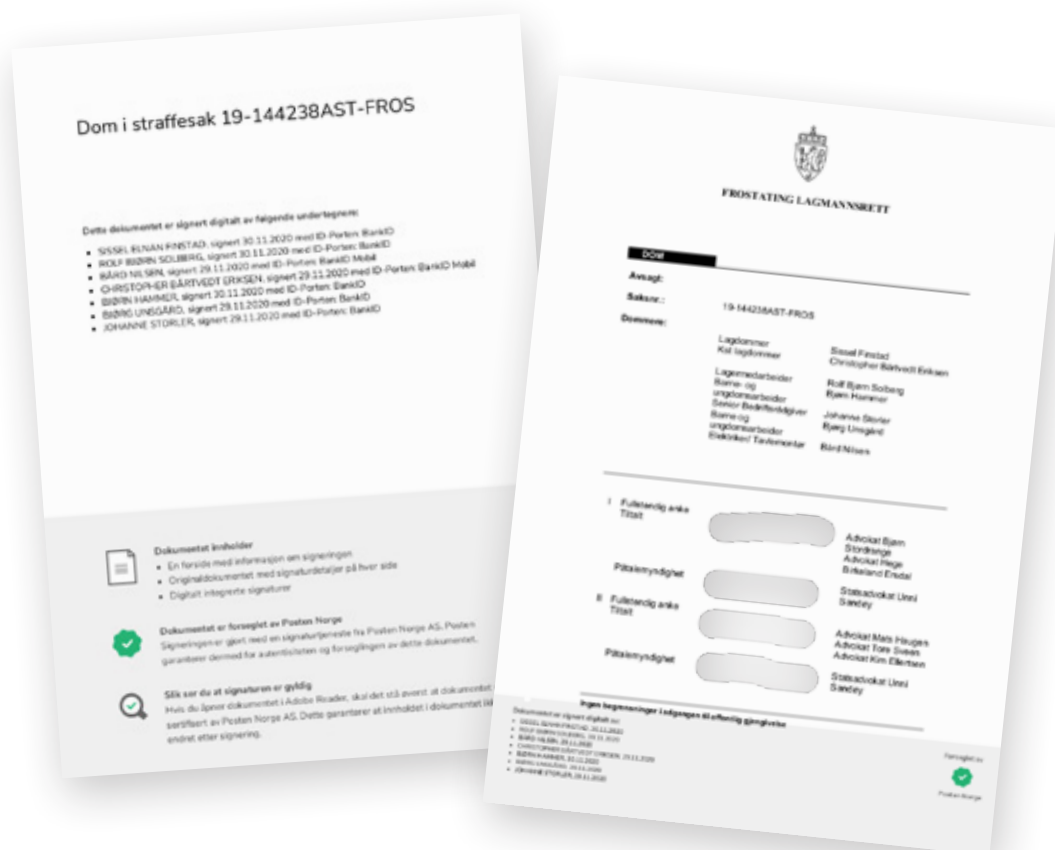
Av: Sven-Jørgen Lindsetmo/
Christopher Bårtvedt Eriksen

– Hvor kom du fra og hvorfor søkte du en konstitusjon ved Frostating lagmannsrett?

– Jeg har hatt permisjon fra stilling som advokat i advokatfirmaet Hjort i Oslo. Etter å ha jobbet noen år som advokat, hadde jeg lyst til å gjøre noe annet for en periode. Jeg hadde en svært positiv erfaring fra domstolene som dommerfullmektig i tingretten, og ønsket denne gangen en konstitusjon i lagmannsretten. Jeg hadde ingen spesiell kjennskap til Frostating lagmannsrett på forhånd, men jeg fikk umiddelbart et godt innrykk av domstolen, og jeg har ikke angret et sekund på at jeg søkte. Konstitusjonen i Frostating ga en mulighet til å komme seg ut av «Oslo-gryta» og bli kjent med en annen landsdel for en periode. Jeg har ukependlet fra Oslo i et halvt år, noe som har fungert utmerket.

– Hvordan har det vært å være konstituert lagdommer?

– Det har vært både spennende, lærerikt og krevende. Jeg har lært mye av dyktige kolleger i lagmannsretten. Læringskurven har vært relativt bratt, men Frostating lagmannsrett består av et åpent og inkluderende dommerkollegium, og det har aldri vært noe problem å spørre kolleger om råd. Spesielt har det vært morsomt og krevende å få administrere ankeforhandlinger. Tempoet i lagmannsretten er høyt, og det forventes at dommerarbeidet utføres med høy kvalitet. Jeg har opplevd at det har blitt stilt samme krav til meg

I 2020 ble det i forskrift og lov åpnet for en rekke forenklinger og tiltak for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19. Blant annet kan fagdommere og meddommere signere elektronisk. Dette ble raskt innført som standard signaturløsning for avgjørelser i Frostating lagmannsrett.

som til de faste dommerne, og det har jeg satt pris på.

– Hva har overrasket deg mest – i positiv retning?

– Jeg vil trekke frem to ting: Det første er digitalisering. Jeg ble overrasket over hvor langt domstolen var kommet med hensyn til digital arbeidsform. Så å si alt arbeid skjer digitalt, til og med signering av avgjørelser. Den papirløse arbeidsformen har jeg trivdes godt med. Det andre er reisevirksomhet. Frostating lagmannsrett gjennomfører jevnlig saker både i Ålesund, Molde og Kristiansund, så konstitusjonen har også gitt meg mulighet til å bli kjent med andre byer enn bare Trondheim.

– Har du hatt noen negative erfaringer?

– Jeg har egentlig ikke hatt noen negative erfaringer med dommerjobben som sådan. Koronasituasjonen har imidlertid medført at det meste av sosiale aktiviteter i Frostating har blitt avlyst i det halvåret jeg har vært her. Det har vært synd,

siden lagmannsretten i normale tider har flere sosiale samlinger som jeg gjerne skulle ha fått med meg.

– Har det gitt mersmak, og vil du slå inn på en dommerkarriere?

Det har gitt mersmak, og det kan absolutt bli aktuelt for meg å søke en fast dommerstilling senere i karrieren.

– Vil du anbefale for andre advokater å søke en konstitusjon?

– Jeg vil definitivt anbefale advokater med interesse for prosess å søke en dommerkonstitusjon. Hvis man vurderer å slå inn på en dommerkarriere senere, er dette en utmerket måte å få «testet» dommeryrket for en periode slik at man kan vurdere om dette er noe som passer. Uansett gir en dommerkonstitusjon verdifull prosesserfaring for advokater som driver med prosedyre. Det er nyttig å observere andre advokater fra dommerbenken, og det er lærerikt å høre erfarne og flinke advokater prosedere for lagmannsretten.

Nye lagdommere i 2020: Året da kontoret var hjemme, kollegene på video og tilbake- meldinger ble digitalisert

To av de tre nye lagdommerne som tiltrådte i Frostating lagmannsrett i koronaåret 2020, rakk så vidt å komme innom dørene på tinghuset. Så ble de sendt hjem for å samarbeide digitalt.

Av: Morten Værnes

– I forkant hadde jeg en forventning om at jobben i Frostating lagmannsrett skulle være faglig interessant, og at man skulle samarbeide som et lag, forteller Christofer Eriksen.

Han, Kari Leira Bjørsnøs og Lars Magnus Bergh tiltrådte som lagdommere henholdsvis 16. mars, 1. februar og 1. august 2020. Sistnevnte hadde i forkant vært konstituert lagdommer siden 2018 og var allerede integrert i arbeidsmiljøet da pandemien fikk fotfeste i landet i midten av mars.

Savnet av en lagdommer på kjøkkenet

Eriksen kom fra sin tidligere jobb som fylkesnemndsleder til sin første arbeidsdag som lagdommer i Trondheim tinghus 16. mars. Det var mandagen etter at nasjonale smitteverntiltak i stor grad hadde stengt ned samfunnet, og hvor hjemmekontor var blitt den nye normen også i lagmannsretten.

– Da jeg ankom, var nesten bare førstelagmannen fysisk til stede. Etter en prat, mottok jeg en bærbar pc og annet teknisk utstyr. Så ble jeg vist at jeg hadde et kontor også på tinghuset, men så bar det rett hjem, smiler han.

Christofer Eriksen (f.v), Kari Leira Bjørsnøs og Lars Magnus Bergh tiltrådte som lagdommere i 2020. Her fotografert i rettsal 206 i Trondheim tinghus. Foto: Morten Værnes

For Bjørsnøs og Eriksen bød den første perioden i lagmannsretten på mye skriftlig behandling av saker.

– Jeg savnet å kunne gå innom kontoret til en kollega og spørre om ting. Man har jo veldig mange spørsmål som ny, ikke bare om jussen, men kanskje særlig om rutiner. Jeg skjønnte fort at jeg bare måtte kaste meg frempå og sende spørsmålene på e-post, og da fikk jeg svar, sier Bjørsnøs.

– Jeg satt hjemme for meg selv og savnet egentlig veldig å ha en lagdommerkollega på kjøkkenet den første tiden, sier Eriksen.

Påsekostymer i videomøterommet

Etter omtrent et år på sin nye arbeidsplass, er ett av de viktigste sosiale minnene de har, at kollegene ved påsketider kledte seg ut i påsekostymer – og møttes i et videomøterom. De tre lagdommerne både humrer og mimrer om de gule kreasjonene som utfoldet seg på skjermen den gangen.

– Skal jeg være helt ærlig, var en av mine forventninger før jeg begynte, at lagmannsretten, og de som jobbet her, var stivere og mer formelle enn de er. De forventningene var helt grunnløse, sier Bergh.

De sosiale treffene det siste året har altså stort sett bestått av jevnlig «fredagskaffe»-treff, som oftest i videomøterom, og flere ganger med innlagte digitale spørrekonkurranser i «Kahoot».

– Disse har hjulpet, og selv om de ikke blir helt det samme som å møtes fysisk, har de vært mye bedre enn ingen ting, mener de nye lagdommerne.

Samarbeidet i lagmannsretten

Sammenlignet med Berghs tidligere roller som dommerfullmektig i tingretten og senere fylkesnemndsleder, vil han særlig trekke frem som ulikheter, at man i lagmannsretten samarbeider og at man har en til to andre lagdommere med seg på de fleste avgjørelser.

– Det at man jobber i team, mener jeg er det som gjør avgjørelsene i lagmannsretten til noe annet i enn i tingretten eller fylkesnemnda. En annen viktig forskjell er at man som lagdommere også har et langt større apparat rundt seg.

Forventningene om en faglig interessant jobb, med mye samarbeid i team i lagmannsretten, mener også Eriksen er innfridd, selv i en tid med mye fysisk avstand:

– Vi har jo en kontinuerlig kollegaveiledning, noe man ikke har for eksempel i tingretten, sier han.

– Ja, i hvert fall på det skriftlige arbeidet, repliserer de to andre lagdommerne, som synes det fortsatt ligger et potensial i å gi enda flere konstruktive tilbakemeldinger seg imellom når det gjelder prosessledelse. Men det er svært nyttig å kunne se hvordan andre gjør det. Det er inspirerende, sier Bjørsnøs.

– Jeg husker veldig godt min aller første sak i lagmannsretten - mer enn den første arbeidsdagen min. Jeg var dommer i en ankeforhandling allerede uka etter jeg begynte, det var en straffesak som førstelagmannen administrerte, og det var veldig interessant, minnes Bergh.

De nye arbeidsmåtene

På spørsmål om noe har overrasket dem i den første tiden i lagmannsretten, svarer de:

– Jeg vet ikke om det var så overraskende, men i hvert fall veldig positivt hvor godt det tekniske fungerer. Egentlig er jeg nok overrasket hvor godt det fungerer for alle dommerne, for eksempel det å lede digitale forhandlinger og streke i digitale dokumentutdrag, sier Eriksen.

I sin tidligere rolle som politiadvokat var Bjørsnøs vant til å prosedere i noen digitale hovedforhandlinger.

– Men i lagmannsretten bare måtte man arbeide digitalt. Jeg husker at det først var litt skepsis da vi skulle gå over fra korrektur med penn og papir til på skjermen. «Spor endringer» i Word virket litt skummelt i første omgang, men har vist seg å fungere kjempebra. Nå er jeg så glad jeg slipper å få papirark med nærmest uleselige endringsforslag på utkastene. Og med elektronisk signatur kan vi signere avgjørelser uansett hvor vi befinner oss, sier hun.

De nye løsningene fremhever de som særlig viktige dette siste året.

– I denne tiden, med mye hjemmekontor, var det flaks at lagmannsretten har kommet så langt i den tekniske utviklingen, sier Eriksen.

Takk til lagdommere som gikk av i 2020:

Mats Stensrud

Lagdommer Mats Stensrud (i midten) trådte av 31. mai 2020 – her fotografert på sitt kontor i Trondheim tinghus i februar sammen med sitt siste ankeutvalg. Til venstre: Lagdommer Tormod Anders Sletten og til høyre: Lagdommer Ivar Sølberg. Foto: Morten Værnes

Olav Magnus Hohle

Lagdommer Olav Magnus Hohle sluttet 30. juni 2020 og ble tingrettsdommer i Nedre Romerike tingrett. Her takker førstelagmann Sven-Jørgen Lindsetmo (t.v.) han av under et sommerarrangement med smitteverntiltak i juni. Foto: Morten Værnes

Dag Brathole

Lagdommer Dag Brathole trådte av 31. desember 2020. Her signerer han sin aller siste avgjørelse som lagdommer elektronisk i desember 2020. Foto: Morten Værnes